

Vrije Universiteit Amsterdam
College van bestuur
De Boelelaan 1105
1081 HV AMSTERDAM

Besluit

Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding wo-master Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam

Algemene gegevens:

datum	Naam instelling	:	Vrije Universiteit Amsterdam
23 augustus 2011	Naam opleiding	:	wo-master Rechtsgeleerdheid (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	:	9 juni 2011
Definitief besluit accreditatie	Varianten opleiding	:	voltijd, deeltijd
wo-master	Afstudeerrichtingen	:	- IT en recht
Rechtsgeleerdheid Vrije			- Privaatrecht
Universiteit Amsterdam			- Staats- en bestuursrecht
(#5243)			- Internationaal en Europees recht
ons kenmerk			- Strafrecht
NVAO/20112025/ND			- Criminologie en recht
bijlagen			- Fiscaal recht
1	Locatie opleiding	:	Amsterdam
	Naam VBI	:	Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
	Datum visitatie	:	2 en 3 februari 2011
	Datum VBI-rapport	:	mei 2011

Beoordelingskader:

Accreditatiekader bestaande opleidingen [wo-master] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcrt. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling Panel:

- prof. dr. J.W. Zwemmer (voorzitter), emeritus hoogleraar Belastingrecht aan de Universiteit van Amsterdam, raadsheer-plaatsvervanger in de gerechtshoven van Arnhem, 's-Hertogenbosch en Amsterdam;
- prof. mr. J.E. Bosch-Boesjes (onderwijskundige), Dean van het University of Groningen Honours College en hoogleraar Ontwikkeling en Differentiatie Academisch Onderwijs, in het bijzonder excellentietrajecten, gewezen universitair (hoofd)docent burgerlijk procesrecht;
- prof. dr. R.M.G.E. Foqué (vakdeskundige), hoogleraar Rechtsfilosofie en Rechtstheorie aan de Faculteiten der Rechtsgeleerdheid van de Katholieke Universiteit Leuven en van

- de Erasmus Universiteit Rotterdam, doceert Philosophy of Human Rights aan het European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation in Venetië;
- E.J.H. Poorthuis, BA, LL.B (student-lid), wo-masteropleiding Civiel Recht aan de Universiteit Leiden;
 - mr. M.C. van Gestel (vakdeskundige), universitair hoofddocent aan het Molengraaff Instituut (faculteit REBO), docent verbonden aan de Universiteit Utrecht en bestuurslid van het Utrecht Law College (ULC);
 - prof. mr. A.A. Franken (domeindeskundige), advocaat in Den Haag en Amsterdam, (kern)hoogleraar Straf(proces)recht aan het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen van de Universiteit Utrecht en medeverantwoordelijk voor de profileringscursus en de specialisatieopleiding voor strafrechtadvocaten;
 - drs. T. (Titia) Busing (secretaris), zelfstandig adviseur.

Aanvullend

Bij brief van 6 juli 2011 heeft de NVAO aan de instelling en QANU aanvullende informatie gevraagd over de studielast, het gerealiseerd niveau en het onderwijsrendement van de opleiding en over de afwegingen die hebben geleid tot een globale beoordeling “voldoende” voor het onderwerp “Programma”. De NVAO heeft deze informatie ontvangen op 25 juli 2011 en heeft deze informatie in haar oordeelvorming betrokken.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding beoogt studenten op te leiden tot vakbekwame juristen, gekwalificeerd om op academisch niveau werkzaam te zijn. De beheersing van juridische onderzoeksmethoden staat daarom voorop. De faculteit heeft de keuze gemaakt voor een brede opzet. Hierbinnen is specialisatie mogelijk. De specialisatie biedt verdieping op het gekozen deelgebied. Het panel heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties overeenkomen met de eindtermen in het referentiekader op het gebied van academische vaardigheden en attituden. De opleidingsspecifieke eindkwalificaties weerspiegelen de eindtermen op het gebied van kennis en inzicht. Hierbij wordt gestreefd naar diepgaande en specialistische kennis van en inzicht in minimaal een deelgebied van het recht. Ook komt bij de opleidingsspecifieke eindkwalificaties de samenhang tussen de verschillende onderdelen van het recht aan de orde.

Het panel heeft vastgesteld dat het onderscheid tussen een bachelor- en een masteropleiding Rechtsgeleerdheid in de verschillende typen eindkwalificaties naar voren komt. Afgestudeerde bachelorstudenten hebben kennis van en inzicht in de kernleerstukken van het betreffende rechtsgebied op een basisniveau. Afgestudeerde masterstudenten beschikken over diepgaande en specialistische kennis van en inzicht in minimaal een deelgebied van het recht.

De opleiding kwalificeert voor een carrière op academisch niveau. Ze beoogt studenten in staat te stellen zelfstandig rechtswetenschappelijk onderzoek voor te bereiden en uit te voeren en deel te nemen aan het wetenschappelijke debat op het deelgebied. Ook worden afgestudeerden geacht een kritische houding aan te nemen ten aanzien van de literatuur en juridische bronnen. Daarnaast wordt van hen verwacht dat zij vernieuwende oplossingen kunnen aandragen voor juridische vraagstukken en dat zij uit concrete gevallen rechtsregels

Pagina 3 van 11 kunnen afleiden. Het panel constateert dat afgestudeerden kunnen doorstromen naar postinitiële masteropleidingen en dat zij toegelaten kunnen worden tot de vervolgopleidingen van de advocatuur en de rechterlijke macht.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding schenkt voldoende aandacht aan de actuele praktijk van de relevante beroepen. Het panel waardeert de inzet van de docenten die zowel bij de faculteit als in de beroepspraktijk werkzaam zijn. In het onderwijs wordt gebruik gemaakt van actuele wetenschappelijke literatuur en degelijke handboeken. Verder wordt voldoende aandacht besteed aan onderzoeksvaardigheden. Het onderzoek van de docenten komt regelmatig terug in de vakken. Het oefenen van vaardigheden komt bij veel vakken aan bod, in de vorm van opdrachten en papers. In de afsluitende masterscriptie worden de geleerde onderzoeksvaardigheden toegepast. Het panel waardeert de keuze om vanaf het studiejaar 2011-2012 een vak "Methoden van rechtswetenschap" verplicht te stellen in alle afstudeerrichtingen van de masteropleiding. Hierdoor krijgen onderzoeksvaardigheden een meer expliciete plaats in het programma en worden studenten beter voorbereid op de masterscriptie. Het panel stelt ten slotte vast dat de afstudeerrichting Privaatrecht geen verplicht vak op het gebied van goederenrecht omvat. Omdat dit een belangrijk rechtsgebied is binnen het privaatrecht, adviseert het panel om een dergelijk vak op te nemen in het programma.

De eindkwalificaties voor elk vak zijn in concrete leerdoelen vertaald. Daarnaast biedt de inhoud van het programma studenten de mogelijkheid om de leerdoelen te bereiken. De nadruk ligt op diepgaande en specialistische kennis van en inzicht in een deelgebied. Verder wordt de klemtoon gelegd op het diepgaand analyseren, interpreteren en beschouwen van literatuur en juridische bronnen, en het uitvoeren van rechtswetenschappelijk onderzoek en het schriftelijke presenteren van een wetenschappelijk betoog.

Het panel stelt vast dat het programma voldoende samenhangend is. De opleiding biedt verdere verdieping na de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid en laat een duidelijke opbouw van kennis en inzicht zien. Het panel heeft tijdens haar bezoek aan de faculteit uitgebreid gesproken over de keuzeruimte. De opleiding biedt - met uitzondering van de afstudeerrichting Fiscaal recht - erg veel keuzeruimte. Ook de keuze voor het integratievak is vrij. Daarnaast worden studenten niet expliciet begeleid bij het invullen van de keuzeruimte. Het panel onderschrijft daarom het voornemen van de faculteit om eisen te stellen aan de keuzeruimte in de afstudeerrichtingen. Verder kan de achterliggende rationale van de verplichte integratievakken worden verbeterd. Hierdoor kan de bijdrage van deze vakken aan de samenhang van het programma worden vergroot.

De studielast is over het algemeen evenwichtig verdeeld. De opleiding heeft een eenjarig programma met een studielast van 60 EC.

Pagina 4 van 11 Deeltijdse studenten volgen 30 EC per studiejaar. Voor veel vakken is het aantal contacturen beperkt tot twee à vier uur per week. Studenten ontvangen individuele feedback op werkstukken en papers. Er vindt geen speciaal avondonderwijs plaats. De laatste vierwekenperiode in het tweede semester is vrij geroosterd voor het schrijven van de scriptie. De verplichte vakken zijn in het eerste semester geroosterd. De keuzeruimte biedt studenten de mogelijkheid mee te doen aan een uitwisselingsprogramma of een stage te volgen in het tweede semester. Verder blijkt dat het schrijven van de masterscriptie tot vertraging kan leiden. De faculteit stimuleert studenten om tijdig contact op te nemen met de coördinator van de opleiding en een eerste planning te maken. Zij verwacht bovendien dat door de invoering van de bachelorscriptie (in studiejaar 2010 – 2011) studenten beter voorbereid op het schrijven van de masterscriptie. Voor hulp bij het schrijven van de scriptie kunnen studenten ook terecht bij het Centrum voor Studie en Loopbaan van de VU. Het programma is verder in voldoende mate studeerbaar en kent geen struikelvakken of andere elementen die de voortgang van studenten serieus hinderen. Het panel vindt het ten slotte positief dat met de introductie van het nieuwe mastercurriculum (in 2011-2012) de instapeisen voor bepaalde vakken voor een groot deel zullen verdwijnen.

De kwalificaties waarover studenten die instromen moeten beschikken zijn formeel vastgelegd en in overeenstemming met de relevante wettelijke eisen. De opleiding is rechtstreeks toegankelijk voor aspirant-studenten met een wo-bachelordiploma Rechtsgeleerdheid of Notarieel Recht. Aspirant-studenten die niet met een wo-bachelordiploma Rechtsgeleerdheid of Notarieel Recht instromen moeten een aantal vakken van de verwante bacheloropleiding afronden om het civiel effect te kunnen behalen. Voor de afstudeerrichting Fiscaal recht gelden extra instroomeisen. Het panel heeft geen informatie ontvangen die erop wijst dat de studenten niet over deze kwalificaties beschikken. Voor zover het kan nagaan, zijn er geen aansluitingsproblemen.

Het programma van de masteropleiding Rechtsgeleerdheid omvat 60 EC en voldoet daarmee aan de formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum.

De faculteit hanteert als uitgangspunt dat hoorcolleges altijd vergezeld gaan van intensieve werkvormen. Hoorcollege is een extensieve werkvorm. Werkcollege is, volgens de zelfstudie, een beperkt intensieve werkvorm, waarbij voorbereiding wel, maar participatie niet vereist is. Aan de omvang van de werkcolleges worden geen eisen gesteld. De meest intensieve vorm zijn de werkgroepen. Het panel stelt vast dat de grote groei de opleiding in de afgelopen jaren heeft doorgemaakt, heeft geleid tot een afname van het aantal contacturen en het gebruik van minder intensieve werkvormen. Het panel is van mening dat het uitgangspunt van de faculteit om hoorcolleges altijd vergezeld te laten gaan van een intensieve werkvorm in de masteropleiding Rechtsgeleerdheid niet consequent gehanteerd wordt. De keuze van de werkvormen is in grote mate afhankelijk van de individuele docent. Het panel is dan ook van mening dat centrale sturing, in de vorm van een didactisch concept, wenselijk en wellicht noodzakelijk is. Het panel geeft dit facet een onvoldoende.

Het panel vindt dat bij een masteropleiding zoveel mogelijk naar een mix van toetsvormen moeten worden gestreefd. Het ontwikkelen van facultair toetsbeleid kan, hieraan een belangrijke bijdrage leveren. De faculteit hanteert een handleiding waarin voor verschillende toetsvormen beschreven wordt hoe een toets het best kan worden samengesteld. In deze handleiding wordt echter geen aandacht besteed aan de vraag wanneer bepaalde toetsvormen worden ingezet en hoe binnen een opleiding een goede mix van toetsvormen

Pagina 5 van 11 kan worden gerealiseerd. Het panel adviseert dergelijke aspecten ook in deze handleiding op te nemen. Daarmee krijgt ze een rol bij het formuleren van een toetsbeleid. Het panel heeft tijdens zijn bezoek kennis genomen van de tentamens en andere toetsen en schriftelijke werkstukken uit verschillende fases van de opleidingen bestudeerd. Het concludeert dat de kwaliteit en het niveau van de toetsen voldoende is. Het ondersteunt verder het voornemen om met ingang van studiejaar 2011 – 2012 voor alle vakken toetsmatrijzen te gebruiken. Hiermee wordt de representativiteit van de toetsen verhoogd. Ten slotte vindt het panel positief dat met ingang van studiejaar 2010 – 2011 een standaard beoordelingsformulier wordt gebruikt bij de beoordeling van de masterscripties.

Aanvullend

Het aantal contacturen bedraagt ongeveer 10,6 uur (incl. begeleiding, tentamens en andere activiteiten docent en waarvan 7,4 hoorcolleges, werkcolleges) per week. De student besteedt aan zelfstudie 24,4 uur per week.

Het panel heeft zijn oordeel over alle facetten bij het onderwerp Programma zorgvuldig afgewogen. Het heeft onder meer vastgesteld dat de studenten de doelstellingen van het programma kunnen realiseren binnen het desbetreffende programma. De opleiding heeft daarbij een inhoudelijk samenhangend programma, waarbinnen de wetenschappelijke oriëntatie in voldoende mate is gewaarborgd. Gezien de voldoende waarmee het panel alle overige facetten van de desbetreffende opleidingen heeft beoordeeld, oordeelt het positief over het onderwerp Programma.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en in de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. Het panel heeft de afstemming tussen de vormgeving en de inhoud van het programma (facet 2.7) als "onvoldoende" beoordeeld. Het komt echter, alles afwegende, tot de slotsom dat de basiskwaliteit van het onderwerp wordt gewaarborgd.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het onderwijs wordt voor een aanzienlijk deel verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied. Vrijwel alle docenten zijn gepromoveerd en lid van een onderzoeksgroep.

Het wetenschappelijk personeel wordt gedeeld met de bachelor- en de masteropleidingen Rechtsgeleerdheid en Notarieel Recht. In die zin telt de opleiding 209 medewerkers, onder wie 39 hoogleraren, 12 bijzonder hoogleraren, 13 universitaire hoofddocenten en 30 universitaire docenten.

Het aantal studenten in de bachelor- en masteropleidingen Rechtsgeleerdheid en Notarieel Recht is in het afgelopen decennium gestegen van ongeveer 1600 in 2002 naar 2500 in 2010. Desondanks is de docent/studentratio de afgelopen jaren verbeterd. De docent/studentratio van de opleiding bedraagt 1:43. De inzet van bijzonder hoogleraren is hierin niet meegerekend. Het panel vindt dat voldoende staf aanwezig is om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Het erkent dat het wenselijk is om te streven naar een lagere docent/studentratio, maar heeft mede door de gesprekken met studenten en

Pagina 6 van 11 docenten kunnen vaststellen dat de huidige ratio geen invloed heeft op de kwaliteit van de opleidingen. Verder vindt het positief dat de omvang van de werkgroepen wordt beperkt tot 25 studenten.

Alle docenten moeten voldoen aan de minimumeisen van kwaliteit voor het geven van onderwijs. Verder moeten docenten die Engelstalig onderwijs verzorgen aantonen dat hun Engelse taalvaardigheid minimaal het competentieniveau C1 van het Europees Referentiekader heeft. Studenten zijn over het algemeen positief over de onderwijskwaliteiten en de bereikbaarheid van de docenten. De faculteit besteedt voldoende aandacht aan de didactische ontwikkeling van docenten, door middel van de BKO, aanvullende cursussen, vakevaluaties en de jaarlijkse gesprekken. Het panel adviseert om het ontwikkelde beoordelingsinstrument voor zittende docenten breed in te voeren zodat ook zij binnen niet al te lange termijn het predicaat 'BKO-waardig' kunnen verwerven.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft zich tijdens zijn bezoek aan de opleiding zelf een beeld gevormd van de faciliteiten. De opleiding beschikt over materiële voorzieningen die het zonder twijfel mogelijk maken om het programma op een adequate manier uit te voeren. De kwaliteit van de onderwijsruimtes is voldoende. Het panel waardeert de weblectures. Hierdoor kunnen studenten ter voorbereiding op een tentamen de hoorcolleges terugzien. In het nieuwe pand kunnen studenten niet meer zonder afspraak bij de docenten langs gaan. Studenten ervaren dit niet als problematisch omdat docenten nu sneller reageren op e-mails van studenten.

De studiebegeleiding en de informatievoorziening zijn adequaat en voldoen aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden. Het mentoraat is een nuttig instrument. Het panel waardeert de manier waarop de faculteit hier vorm aan geeft. De studieadviseurs zijn competent en toegankelijk. Doordat een van de studieadviseurs rechten heeft gestudeerd kunnen de studieadviseurs ook inhoudelijk advies geven aan de studenten. Het panel vindt dat deze inhoudelijke advisering een belangrijke meerwaarde kan hebben voor studenten. Het constateert evenwel dat de georganiseerde vormen van begeleiding vooral gericht zijn op bachelorstudenten. Voor masterstudenten is begeleiding beschikbaar op initiatief van de student zelf. Het panel adviseert om, mede gelet op de invulling van de keuzeruimte, hier meer aandacht aan te geven. Verder onderneemt de faculteit voldoende activiteiten om studenten voor te lichten over mogelijkheden tijdens en na de opleiding.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De onderdelen van het programma worden periodiek en systematisch geëvalueerd en de opleiding hanteert daarbij streefcijfers. De vakevaluaties functioneren en leveren nuttige informatie op die binnen de organisatie op een adequate manier wordt gebruikt. Het panel vindt wel dat de vakevaluaties vaker moeten worden uitgevoerd. Op dit moment wordt ieder vak bij ongewijzigde omstandigheden een keer in de drie jaar geëvalueerd. Vaker evalueren kan een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verschillende vakken. Het panel vindt het gewenst dat studenten inzicht krijgen in de uitkomsten van evaluaties en in de maatregelen die de afdeling of opleiding treft om eventuele problemen op te lossen. Dat inzicht versterkt de betrokkenheid van studenten bij de kwaliteitszorg. Het panel waardeert dat de resultaten sinds kort op Blackboard worden gepubliceerd, maar adviseert tevens dit beter onder de aandacht van studenten te brengen.

Het panel waardeert de manier waarop wordt gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het heeft kennis genomen van voorbeelden van concrete maatregelen die genomen zijn op basis van evaluaties en heeft daarbij gezien dat het systeem van kwaliteitszorg in de praktijk voldoende functioneert. Naast de formele maatregelen vanuit het management, worden bovendien individueel verbeteringen doorgevoerd door docenten op basis van cursusevaluaties en van andere signalen die zij hebben gekregen.

Docenten en studenten zijn op de gebruikelijke manier betrokken bij de interne kwaliteitszorg, bijvoorbeeld via de opleidingscommissie en de examencommissie. De opleidingscommissie gaat vooral reactief te werk. Verder staat de opleiding ruim voldoende in contact met het werkveld, mede doordat veel docenten tevens werkzaam zijn in het beroepenveld. Het panel concludeert dat deze contacten door de opleiding goed worden ingezet en bijdragen aan de kwaliteit. Het waardeert de inzet van de Raad van Advies en adviseert om ook alumni op te nemen. Hiermee kan de waardevolle inbreng van afgestudeerden in de kwaliteitszorg worden vergroot. Uit het gesprek met alumni heeft het panel opgemaakt dat zij niet actief worden betrokken bij de kwaliteitszorg. Het staat dan ook achter het initiatief van de VU om meer aandacht te besteden aan het alumnibeleid. Het panel heeft wel vastgesteld dat alumni zich betrokken voelen bij hun opleiding en de faculteit.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding wordt afgerond met een masterscriptie van 12 EC. Deze scriptie is de belangrijkste indicator voor het gerealiseerde niveau en de wetenschappelijke oriëntatie van de opleiding. Masterscripties worden altijd door twee docenten beoordeeld. De beoordelingscriteria staan vermeld in de scriptiehandleiding. Het panel heeft de masterscripties bestudeerd en vastgesteld dat deze van uiteenlopende kwaliteit zijn, variërend van voldoende tot uitstekend. De beoordelingen zijn over het algemeen adequaat.

Pagina 8 van 11 Over het algemeen zijn duidelijke probleemstellingen geformuleerd en in de meeste gevallen is er sprake van een heldere argumentatielij. Ook het taalgebruik is in de meeste gevallen goed. Het panel waardeert de invoering van het standaard beoordelingsformulier. Dit verhoogt de transparantie naar de studenten over de totstandkoming van het cijfer.

Het panel heeft kennis genomen van de rendementen van de opleiding en van de maatregelen om die te verbeteren. Het heeft vastgesteld dat de streefcijfers die de opleiding hanteert realistisch zijn. De streefcijfers zijn: 90% behaalt het diploma na twee jaar (voor deeltijd na vier jaar) en een gemiddelde studieduur van 15 maanden (30 maanden voor deeltijd). De opleiding behaalt deze streefcijfers echter niet. Van het cohort 2007 heeft 67% de opleiding na twee jaar afgerond. De gemiddelde studieduur van cohort 2007 bedraagt 16 maanden. De vertraging wordt deels veroorzaakt doordat stages of deelname aan uitwisselingsprogramma's lastig te combineren zijn met het programma en daarom vaak extracurriculair worden uitgevoerd. Daarnaast is het schrijven van de scriptie vaak een langdurig proces. De faculteit verwacht dat de invoering van de bachelorscriptie en de invoering van het vak "Methoden van rechtswetenschappelijk onderzoek" een positieve invloed zullen hebben op de tijd die studenten nodig hebben om de masterscriptie af te ronden. Verder volgt een flink aantal studenten naast de eigen opleiding ook de masteropleiding Notarieel Recht. Afhankelijk van het studieprogramma moeten studenten minimaal 78 EC behalen om deze twee opleidingen af te ronden. De student kan de mogelijkheid krijgen om met één scriptie (18 EC) twee opleidingen af te ronden. Als een gecombineerde scriptie niet mogelijk is, dan schrijft een student twee scripties van elk 12 EC. Verder is het ook mogelijk om twee afstudeerrichtingen te combineren, waarbij ook ten minste 78 EC moet worden behaald. De scriptie heeft dan ook een omvang van 18 EC. De combinatie van twee opleidingen of twee afstudeerrichtingen leidt automatisch tot een langere studieduur. De faculteit is zich in de ogen van het panel voldoende bewust van het probleem van de rendementen en van de noodzaak om maatregelen te treffen die moeten leiden tot verbeteringen. Het verwacht dat invoering van de harde knip de rendementen zal verhogen doordat studenten zich tijdens de masteropleiding niet meer hoeven bezig te houden met vakken uit de bachelorfase.

Aanvullend

Het panel heeft van de masteropleiding steekproefsgewijs enkele scripties beoordeeld die de opleiding met het cijfer 6,0 - 6,5 of met het cijfer 8 heeft beoordeeld. Het panel heeft deze scripties uit de voor elke opleiding beschikbare lijst van 25 meest recente scripties uitgekozen, allen gedateerd op 31 augustus 2010, of zoveel vroeger als noodzakelijk was om het aantal van 25 te realiseren. Het panel heeft voor de masteropleiding Rechtsgeleerdheid 8 scripties beoordeeld.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding veel initiatieven neemt om het onderwijsrendement te doen stijgen. Veel van deze maatregelen heeft het panel in zijn rapport beschreven. Het panel heeft waardering voor de verantwoordelijkheid die de opleiding neemt voor het verbeteren van de rendementen. Ondanks het feit dat de maatregelen nog niet direct geleid hebben tot hoge(re) rendementscijfers is het panel positief over de maatregelen die de faculteit en de opleiding hebben genomen. Dit in overweging nemende, is het panel gekomen tot het oordeel "voldoende".

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en in de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. De

Pagina 9 van 11 NVAO is wel van mening dat het onderwijsrendement laag is en gaat er vanuit dat de opleiding hierop ernstig beleid dient te voeren.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Pagina 10 van 11 **Besluit:**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het College van bestuur van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 16 augustus 2011 naar voren te brengen. Bij e-mail van 22 augustus 2011 heeft de instelling ingestemd met het voornemen tot besluit.

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO dat accreditatie wordt verleend aan de wo-master Rechtsgeleerdheid (60 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Amsterdam) van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen:

- IT en recht
- Privaatrecht
- Staats- en bestuursrecht
- Internationaal en Europees recht
- Strafrecht
- Criminologie en recht
- Fiscaal recht.

Dit besluit treedt in werking op 24 juli 2012 en is van kracht tot en met 23 juli 2018.

Den Haag, 22 augustus 2011

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	V	V
	1.2 niveau master	V	V
	1.3 oriëntatie wo	V	V
	Beoordeling onderwerp	V	V
2. Programma	2.1 eisen wo	V	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V	V
	2.3 samenhang programma	V	V
	2.4 studielast	V	V
	2.5 instroom	V	V
	2.6 duur	voldaan	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	O	O
	2.8 beoordeling en toetsing	V	V
	Beoordeling onderwerp	V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen wo	V	V
	3.2 kwantiteit personeel	V	V
	3.3 kwaliteit personeel	V	V
	Beoordeling onderwerp	V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	V	V
	4.2 studiebegeleiding	V	V
	Beoordeling onderwerp	V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	V	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V	V
	Beoordeling onderwerp	V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V	V
	6.2 onderwijsrendement	V	V
	Beoordeling onderwerp	V	V
Eindoordeel		Positief	Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende